

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av aktiebolagslagen, värdepappers- marknadslagen och försäkringsbolagslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 april 2009 en proposition med förslag till lagar om ändring av aktiebolagslagen, värdepappersmarknadslagen och försäkringsbolagslagen (RP 52/2009 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jyrki Jauhiainen, justitieministeriet

- specialmedarbetare Marianna Uotinen-Tarkoma, finansministeriet
- regeringsråd Juhani Turunen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Olli Laurila, Finansinspektionen
- chef för juridiska ärenden Jorma Yli-Jaakkola, Euroclear Finland Oy
- jurist Anne Horttanainen, Centralhandelskammaren
- specialrådgivare Hannu Ylänen, Finlands Näringsliv
- vice ordförande Sari Lounasmeri, Aktiespararnas Centralförbund.

PROPOSITIONEN

I denna proposition föreslås det ändringar i aktiebolagslagen, värdepappersmarknadslagen och försäkringsbolagslagen. Syftet med propositionen är att genomföra direktivet om aktieägars rättigheter. De föreslagna bestämmelserna gäller huvudsakligen bolag vilkas aktier i enlighet med värdepappersmarknadslagen är föremål för offentlig handel i Finland eller för motsvarande handel i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I direktivet föreskrivs om minimikraven i fråga om tidpunkten för kallelse till bolagsstämmor, stämmodeltagande, anlitande av ombud och distansdeltagande i bolagsstämmor samt i fråga om offentliggörande och framläggande av

stämmohandlingar. Syftet är att skydda investerare och främja ett effektivt och smidigt utnyttjande av aktieägarrättigheterna i noterade bolag och framförallt i gränsöverskridande situationer. Utöver bestämmelser som motsvarar direktivets minimikrav föreslås i aktiebolagslagen vissa smärre ändringar för att underlätta deltagandet i bolagsstämmor, utövandet av aktieägarrättigheter och ordnandet av stämmor samt utvecklingen av systemet med elektronisk handelsregisteranmälan och ordnandet av emissioner. Regleringen i samband med genomförandet av direktivet berör, med ett litet undantag som måste göras för enhetlighetens skull, endast bolag som hör till direktivets tillämpningsområde.

De övriga ändringarna i aktiebolagslagen gäller alla typer av aktiebolag.

De ändringar som föreslås i aktiebolagslagen gäller fastställelse av bolagsstämmans avstämningsdag på basis av vardagar, anmälan av förvaltarregistrerade aktieägare för att bli införda i en tillfällig aktieägarförteckning, aktieägars rätt att få ärenden uppförda på bolagsstämmans dagordning, anmälan till bolagsstämman, aktieägars rätt att anlita flera ombud vid bolagsstämman, utövande av aktieägars rösträtt, röstfördelning, deltagande i bolagsstämma per post eller datakommunikation eller med andra tekniska hjälpmedel, stämmokallelsens innehåll, tidpunkten för kallelse till bolagsstämma, framläggande av beslutsförslag, anteckning av röstningsresultat i stämmoprotokoll och framläggande av röstningsresultat. I värdepappersmarknadslagen fö-

reslås ändringar som gäller information om stämmokallelser. I försäkringsbolagslagen föreslås ändringar som gäller förbud mot begränsning av rätten att anlita ombud, rätten att rösta på olika sätt, kallelsetiden stämmokallelsens innehåll, stämmohandlingar samt framläggande och sändande av sådana. De ändringar som föreslås i försäkringsbolagslagen gäller endast försäkringsaktiebolag vilkas aktier är föremål för offentlig handel i enlighet med värdepappersmarknadslagen.

Eftersom propositionen har samband med Finlands medlemskap i EU måste de nationella bestämmelser som genomförandet av direktivet förutsätter sättas i kraft senast den 3 augusti 2009. Avsikten är att lagarna ska träda i kraft den 3 augusti 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet ställer sig bakom regeringens proposition, omfattar motiveringarna och föreslår att lagförslagen godkänns.

Minimikraven i direktivet om aktieägars rättigheter, som nu ska sättas i kraft, gäller minimikrav för utnyttjande av aktieägar rättigheter i börsbolag med hemort i Finland. Syftet med ändringarna är att göra det lättare särskilt för utländska aktieägare att delta i finländska börsbolags bolagsstämmor. De möjligheter till nationella avvikelser som direktivet tillåter har utnyttjats i lagförslaget när ändringarna har gagnat också andra än aktieägare i börsbolag.

Rätt att få ett ärende upptaget till behandling vid bolagsstämman (ABL 5:5 §). Enligt gällande 5 kap. 5 § i aktiebolagslagen har en aktieägare rätt att få ett ärende som enligt denna lag ankommer på bolagsstämman upptaget till behandling på stämman, om aktieägaren begär det skriftligen av styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i stämmokallelsen. Varje aktieägare har rätt att lägga fram förslag vid bolagsstämman om alla

ärenden som är upptagna på dagordningen. Bestämmelsen gäller alla aktieägare.

I propositionen föreslås det att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. där man i överensstämmelse med direktivet föreskriver om inom vilken tid ett yrkande som riktats till ett börsbolag ska komma in för att det ska anses ha uppfyllt kravet på tillräckligt god tid. I ett börsbolag anses ett yrkande enligt förslaget alltid ha gjorts i tillräckligt god tid om styrelsen har underrättats om yrkandet minst fyra veckor innan stämmokallelsen utfärdats.

De sakkunniga som ekonomiutskottet har hört har kritiserat tidsfristen i bestämmelsen och ansett den vara exceptionell och ogrundat lång. Dessutom har man varit kritisk till att fristen har bundits till den dag stämmokallelsen utfärdats i stället för till dagen för bolagsstämman.

Enligt ett utlåtande som lämnats till ekonomiutskottet varierar kallelsepraxis i de olika EU-länderna. När propositionen bereddes övervägde man olika alternativ. Med hänsyn till bolagens allmänna skyldighet att lämna information, aktieägarnas rätt att få information och för att undvika extra kostnader stannade man för den

lösning som nu förslås i propositionen. I överensstämmelse med börsens enhetliga informationsregler måste ett bolag publicera en kalender över sin verksamhet av vilket bland annat framgår den dag då bolaget ska ha sin ordinarie bolagsstämma. Kalendern ska publiceras inför varje redovisningsperiod.

Med tanke på placerarnas möjligheter att få information anser utskottet det motiverat att börsens gemensamma informationsregler ses över så att bolagen åläggs att i god tid på förhand publicera också det datum då aktieägarna senast måste underrätta bolagets styrelse om ett ärende som aktieägaren vill få upptaget till behandling vid bolagsstämman.

Efter att lagen har trätt i kraft ska regeringen följa hur börsreglerna utvecklas i detta avseende. Regeringen bör likaså följa hur tidigareläggandet av förfarandet för kallelse till bolagsstämma i den nya aktiebolagslagen påverkar stämmopraxis och aktieägarnas jämlika möjligheter att utnyttja sina rättigheter. Om missförhållanden uppdagas ska det vidtas åtgärder för att ändra lagen.

Förslag till beslut

Med stöd av det som sagts ovan föreslår ekonomiskutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 9 juni 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Janina Andersson /gröna
Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd

Miapetra Kumpula-Natri /sd
Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /kok (delvis)
Kimmo Tiilikainen /cent
Markku Uusipaavalniemi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.

RESERVATION

Motivering

Aktieägarnas rätt att få ett ärende upptaget till behandling vid bolagsstämman bör, när det gäller tidsfrister, knytas till dagen för bolagsstämman och inte till den dag då stämmokallelsen utfärdas. I många avseenden är datum för bolagsstämman tydligare för aktieägarna än datum för stämmokallelsen.

Den tidsfrist om fyra veckor som regeringen föreslår kan i extrema fall innebära att styrelsen ska kontaktas hela sju veckor före bolagsstämman, vilket i praktiken kan anses vara en tvivelaktigt lång tid.

Situationen borde hur som helst vara så synkroniserad att det inte längre efter att i maximitiden för att utfärda stämmokallelse har gått är möjligt att få ett ärende upptaget till behandling vid stämman. Om man inte förfar så kan det leda till att man efter att kallelsen har utfärdats blir tvungen att sända en ny, kompletterande kallelse.

Förslag

Med stöd av det som anförs ovan förslår vi

att lagförslag 2 och 3 godkänns i enlighet med utskottets betänkande och

att lagförslag 1 godkänns i enlighet med utskottets betänkande men 5 kap. 5 § med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag

5 kap.

Bolagsstämma

5 §

Rätt att få ett ärende upptaget till behandling vid bolagsstämman

— — — — —
I börsbolag anses ett yrkande alltid ha gjorts i tillräckligt god tid, om styrelsen har underrättats om yrkandet *minst sex veckor före bolagsstämman*.
—————

Helsingfors den 9 juni 2009

Jouko Skinnari /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Päivi Lipponen /sd
Matti Kangas /vänt